

open doel gemist om Nederland definitief het nieuwe tijdperk van goed ondernemingsbestuur in te leiden.

De uitspraak van de Hoge Raad maakt gelukkig geen absoluut einde aan de actief handelende en verantwoordelijk opererende commissarissen. Zij hebben immers nog steeds de nodige beleidsvrijheid om hun rol op die kritische en transparante manier uit te oefenen en zo nodig in te grijpen. De VEB meent dat de commissarissen een bemiddelende rol moeten spelen als een relevante aandeelhouder een conflict heeft met het bestuur.

Ook zou het verstandig zijn als de raad eens per jaar – zonder de aanwezigheid van het bestuur – praat met relevante aandeelhouders en belangengroepen om te weten welke belangen allemaal spelen bij de onderneming. Juist dat laatste is essentieel bij het toezicht dat de raad dient uit te oefenen. De wet schrijft immers voor dat de raad zich bij het uitoefenen van zijn toezicht dient te laten leiden door het vennootschappelijk belang. Goed toezicht houdt je ook niet van uit een ivoren toren, maar oefen je uit met ‘beide benen in de modder’.

Een commissaris moet weten wat er speelt in en om de onderneming. Daarbij hoort dus het luisteren naar relevante aandeelhouders en hun vertegenwoordigers om op basis van deze geluiden het vennootschappelijk belang te kunnen bepalen. Het aandeelhoudersbelang weegt zwaar bij discussies over het strategisch beleid van een onderneming. Immers, potentiële beleggers analyseren de langetermijnontwikkeling van de onderneming bij hun keuze wel of niet te investeren. Als beleggers vertrouwen hebben in het beleid en kapitaal ter beschikking stellen, heeft dat een positieve invloed op de werkgelegenheid en de kwaliteit van de producten en diensten.

MODERNISERING DOORZETTEN

De commissie-Streppel, die als opvolger van de commissie-Tabaksblat en de commissie-Frijns de taak heeft de rol van commissarissen in de dialoog met aandeelhouders verder uit te werken, ziet zich door het ASMI-arrest geconfronteerd met een moeilijke opdracht. Binnen de door de Hoge Raad geschapen kaders moet de Nederlandse corporate-governancecode internationaal aanzien behouden. Wij pleiten ervoor dat de commissie-Streppel doorgaat op de ingezette weg van modernisering.

De code-Frijns bepaalt dat de president-commissaris namens de raad van commis-

DE MONITORING COMMISSIE CORPORATE GOVERNANCE CODE ONDER LEIDING VAN VOORZITTER JOS STREPPEL MOET DE ROL VAN COMMISSARISSEN IN DE DIALOOG MET AANDEELHOUDERS VERDER UITWERKEN

sarissen het voornaamste aanspreekpunt voor het bestuur en voor aandeelhouders is over het functioneren van bestuurders en commissarissen. Dit principe is passief geformuleerd en zou dus van beperkte reikwijdte zijn: de voorzitter fungeert slechts als aanspreekpunt en dan slechts over het functioneren van bestuurders en commissarissen. Uit de letterlijke lezing van deze bepaling, die de Hoge Raad kennelijk hanteert, volgt geen direct verband met een bemiddelende rol van de president-commissaris in een geschil over de strategie.

De VEB is van mening dat de commissie-Streppel deze ‘best practice’ als volgt dient te herformuleren: “De president-commissaris is namens de raad van commissarissen het voornaamste aanspreekpunt voor relevante aandeelhouders en andere stakeholders over de strategie en het functioneren van bestuurders en commissarissen. In geval van onenigheid tussen voornoemde partijen en het bestuur dient de president-commissaris de bezwaren van beide aan te horen en – indien nodig – een bemiddelende rol aan te nemen.”

Uit deze formulering volgt al een beperking: niet iedere querulant behoeft aan-

gehoord te worden. Bovendien moeten de bezwaren eerst aan het bestuur worden voorgelegd. Ons inziens houdt dat geen aanmerkelijke verzwaring in van de taak van de raad van commissarissen. Op grond van bovenstaande formulering volgt ook dat er een zekere vrijheid is om al dan niet bemiddelend op te treden. De president-commissaris dient zich echter naar het vennootschappelijk belang te richten en zal dat richtsnoer als criterium moeten gebruiken om al dan niet in te grijpen. Het vennootschappelijk belang zal slechts zelden gebaat zijn bij geschillen tussen bestuur en aandeelhouders: van de commissarissen mag dan ook verwacht worden dat zij de-escalenderend optreden.

Niemand wil dat commissarissen zich weer terughoudend gaan opstellen net als bepaalde “luiaards, ijdeltuiten en non-valeurs” (vrij naar Dries van Agt) van vóór de huidige corporate-governancepraktijk. Nu de Hoge Raad de bepalingen uit de code-Frijns beperkt interpreteert, wordt het hoog tijd dat de commissie-Streppel de internationale maatstaf voor goede corporate governance doortrekt naar de Nederlandse verhoudingen. ■